

Forfatter: Carl Henrik Koch

Titel: Udrag fra Henrich Steffens

Citation: Carl Henrik Koch: "Henrich Steffens", i Carl Henrik Koch: *Henrich Steffens*.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-authors-steffens-p-shoot-idm140567713492848.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Henrich Steffens

Steffens afsluttede sin indledende forelæsningsrække med i mere præcis form at vende tilbage til sit udgangspunkt, begrebet om filosofi som en helhed. Han havde i sine forelæsninger hævdet, at det endelige skal forstås ud fra det evige, men havde samtidig søgt i sine beskrivelser af naturens organisation og historiens udvikling at udlede det evige af det endelige. Det evige og det endelige forudsætter således gensidigt hinanden. Endvidere blev anelsen defineret som evnen til at erkende det absolutte, og det absolutte blev bestemt som anelsens genstand. Alle bestemmelser og alle ræsonnementer er således cirkulære. Hvis der kan rokkes ved denne sammenhæng, eller hvis et enkelt udsagn pilles ud af helheden og betvivles, falder hele hans filosofi sammen. "Alt hvad jeg har foredraget falder sammen ved den simpelste Scepticismus. Vor absolutte Gundsætning [identiteten mellem det objektive og det subjektive] maa staae ved sig selv - eller vor hele Philosophie har ingen Realitet" (*Indledning* 155). Tankens indre konsekvens er kriteriet på dens sandhed. En redegørelse for naturens og naturerkendelsens mulighed kan ikke prøves på anden måde.